

Előfizetési ár:

Egész évre	— — —	4 K.
Fél évre	— — —	2 K.
Negyed évre	— — —	1 K.
Egyes szám	— —	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerezes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adtnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A fűzfa. (Lonkay Antal.)

A fegyveradóról. (Balogh Ernő.)

Amerikai serétes és golyós puska. (Schneider Árpád.)

Gazdasági tanácsadó: A méhek gondozása tavaszkor és a spekulatív etetés. (Zimay Szilárd.) — A vérfelfrissítés.

Különfélék: Az «Országos Erdészeti Egyesület» ideai közgyűlése. — Halálozás. — Baleset. — Nyugdíjbiztosítás. — Róka által üldözött kutya. (Cziller János.) — Terjesztik-e a vadállatok a ragadós száj- és körömfájást. (M.) — Kaptáreladás. — Időjelzés.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Nászhet. (Bárony István.)

A fűzfa.

Irta: Lonkay Antal.

(Vége.)

A nemes fűzek telepítése előtt a talajt legalább 50 cm. mélyen kell megforgatni. A forgatást ősszel vagy télen végezzük, hogy a felszínre került éretlen talaj a fagy és levegő hatása folytán megszeliüljön. Forgatásakor a tarack és az aczat gyökereit gondosan szedjük ki, mert különben e két élő gyom pár év alatt annyira elszaporodik, hogy a fűzes 4—5 év alatt tönkre megy. Azért különösen réttalajokon leghelyesebb a forgatás után kapásnövényt termesztetni, hogy az élő gyomok és fűvek az évközi kapálással teljesen kiirtassanak.

A fűznek szaporítása legcélszerűbben és leggyorsabban dugványok útján eszközölhető. Nemes fűztelepek létesítésénél legcélszerűbben az egyéves vesszők alsó részéből készített 30 cm. hosszú dugványokat használhatjuk. Laza, könnyen kiszáradó talajoknál a dugványokat 35 cm. hosszúra hagyhatjuk, míg volt gyep-területek s időnként elárasztásnak kitett területek beültetésénél — hol a dugványból 10—20 cm.-nyit a földből ki kell hagyni — 40—50 cm. hosszú dugványokat használhatunk.

Vékony vesszőkből, vesszővégekből készült dugványok után, tartós, erőteljes tőkeket nem várhatunk.

A dugványokat a kellő hosszúságra ollóval vagy vágógéppel vagdaljuk. A vágáslap alul-felül mindenkor vízszintes legyen.

Eldarabolás után a dugványok 100—250 darabonként csomókba kötendők.

A dugványokat legcélszerűbben a kiültetés előtt, tehát február végén, márczius elején vágjuk. Ha a dugványokat előbb volnánk kénytelenek vágni, akkor alsó végökkel mintegy 10—15 cm. mélyen a kiültetésig vízbe állítjuk a csomókat.

Hűvös, léghuzamtól ment helyiségekben is eltartjuk a dugványokat, de e helyiségek ne legyenek annyira nedvesek, hogy azokban a dugványok gyökeret verjenek, vagy megpenészedjenek.

Ha az ültetést márcziusban nem végezhetnők el, legcélszerűbb a dugványokat egészen vízbe tenni, s kövekkel terhelt deszkákkal lenyomtatni. Így a dugványok május végéig jól éltarthatók.

A dugványozást 20—30 cm. sor- és 10 cm. tőtávolságban ültetjük, egyrészt azért, hogy a terület megkapálható legyen, másrészt pedig azért, hogy a tövek mégis oly sűrűn álljanak, hogy a sűrű állás miatt el ne ágazzanak s így értékben ne veszítsenek.

Újabban 30 cm. sor- és tőtávolságban négyzetesen ültetik a dugványokat, hogy a fűzes nemcsak a sorokban, de a tövek körül is megkapálható legyen: az ilyen fűzesnél, ha az első években a vesszők némileg el is ágaznak s így kevesebb fonóanyagot szolgáltatnak, később a vesezőtermés annál bővebb s a fűztelep is tartósabb lesz.

Ha kosárbordákhoz használható vastagabb vesszőt akarunk termelni, akkor a sor- és tőtávolságokat 35—40 cm.-re is tehetjük.

Ültetés előtt a fűztelepet legcélszerűbben 400 □-öles táblákba osztjuk s a táblák között legalább is 2 méter széles, kocsival járható utakat mérünk ki.

Az ültetésnél a tábla hosszúságában legcélszerűbben olyan zsinorokat feszítünk ki, a melyeken a dugványok távolsága színnel vagy pamutlappal van megjelölve; mivel egy ember két zsinór mellett a dugványok ültetését egészen jól végezheti, annyi pár zsinórt feszítünk ki, a hány embert az ültetésnél alkalmazunk; természetesen az ültetőknek dugványokkal való ellátásáról egy másik embernek kell gondoskodni.

A dugványokat kézzel nyomják a földbe; a hol sok a dugványozni való, vastagabb bőrből készült tenyérvédőt kötnek a jobb kézre.

Kötöttebb talajban, töltéseken vagy árokpartokon a szőlődugványozásnál is használni szokott vasfúróval kissé rézsütös lyukat fúrunk s e lyukba teszszük a dugványt úgy, hogy a fúrot a dugvány mellett ismét a földbe fúrva, a földet a dugványhoz hozzászorítjuk, mert a mozgó, vagy lötyögő dugvány meg nem ered, vagy ha megered is, rövidesen elpusztul.

A dugványokat, rügyeikkel felfelé állva, oly mélyen dugjuk a földbe, hogy azokból legfeljebb csak 1 cm. álljon ki, sőt laza homokon annyira benyomjuk a dugványt, hogy felső vége 1 cm.-re a talaj felszíne alá kerüljön.

Gyepesedésre hajlandó, vagy oly területeken, melyek évenként 1—2 hetes vízárnak vannak kitéve, 40 cm.-es dugványoknál 12 cm.-nyit szoktunk a földből kihagyni.

Legjobb a füzűdugványt tavasszal ültetni; ősszel is lehet ültetni, csakhogy az ősszel ültetett dugványokat a fagy gyakran kiemeli a földből.

A beültetett és megeredt füzűtelep gondozása főleg a talajnak tisztántartásából és porhanyításából áll. Tavasszal, még mielőtt a füzűtövek kihajtottak volna, végezzük a kapálást, fiatal telepnél 3—4 hét múlva ismét kapálunk. Sűrű ültetésnél, ha a rendes kapa nehezen fér meg a sorok között, kis kapát használunk.

Mivel a füzűdugványok a talaj felszíne alatt már 4—5 cm.-re is bocsátanak ki gyökereket, a kapálást mindig sekélyen végezzük, nehogy a gyökereket megsértsük.

A füzű növekedésével a kapálás lehetetlenné válik, de azért a tavaszi kapálás után felburjánzó gyomokat állandóan gyomlálni kell, mert nem lehet eléggé hangoztatni, hogy a füzűtelep legnagyobb ellensége a gyom, mely, ha elhatalmasodik, rövid 4—5 év alatt kipusztítja a füzűt.

A fiatal füzűtelep egy másik fontos kezelési teendője, a hézagok pótlása. A meg nem eredt töveket leszűrt

dugványokkal pótolhatjuk, jobb, ha erős két éves gyökeres vesszőkkel pótolunk, de legjobb, ha a hézagokat bujtás útján pótoljuk. E célból a legközelebbi füzűtövekről ősszel, vagy kora tavasszal a hiányzó tö helyére ásott 30 cm. mély gödörbe erős és elég hosszú füzűvesszőt húzunk le, lekampózzuk s a gödört földdel kitöltjük. A lebujtott füzűvesszőnek kihúzott végét a talaj felszínétől csak 25 cm. magasan vágjuk vissza, hogy megerősödéseig a többi füzűtö túlságosan be ne árnyékolja. A megeredt bujtást az anyatótól ollóval úgy szabadítjuk meg, hogy azon oldalon, a hol a földbe lehúztuk, a föld színe alatt 10—15 cm.-re elvágjuk. A 25 cm.-es magas tőkét csak két év múlva, tehát teljes megerősödés után kell annyira visszavágni, mint a mily magasan a többi füzűtövek állanak.

Ha pár év múlva azt tapasztaljuk, hogy füzűtelepünk növekedése meggyengült, akkor a tőkék megerősítése végett, egy évig ne vágjuk a vesszőket, illetve csakis az igen vékonyakat tőtől elmeteszve, a többi vesszőket egy éven át a tőkéken hagyva, azok megerősödnek s néhány éven át ismét jobb termést adnak.

Teljesen elgazosodott, elvényt füzűtelepet úgy ifjítunk meg, hogy először a gatz felgyújtjuk s azután irtókapával vagy kézi füzűszel a töveket a föld színe felett elvágjuk. E művelet után a levágott füzűtövek kevés, de igen erős vesszőket hajtanak, melyek kellő magasságban visszavágvva és az előbb leírt módon kezelve, még évekig erős tőkét fognak szolgáltatni.

A füzűtelep gondozásához tartozik a trágyázás is. A legjobb eredményt az istállótrágyával lehet elérni, mely a sorokban aláásandó. Kieült füzűtelep kiirtása után megfelelő trágyázással legalább két éven át kapásnövényt termesztünk s csak azután forgatunk és ültetünk.

A fonásra szolgáló füzűvesszőket mindenkor ősszel november hóban vagy télen kell a tövekről lemetszeni. A tavasszal metszett vessző ugyan könnyebben hámlik,

TÁRCZA.

Nász-hét.

Irta: Bársony István.

A fülöpszállási Galambos olyan volt, mint a sük tenger. A messzeségbe vesző legelő-terület úszott. Szabadszállás felől nyomta a szél a vizet s a lapos medenczében fehérarajos hullámok hömpölyögtek. A hullámrajok mintha ibolyamezön rohantak volna végig, olyan kéket mutattak. Csipős ostonnal esápoltt a szél, s a mint az égre néztem, hogy hát odafent milyen az idő: ott a felhő-sereg elnyújtózza futott előre Csengőd irányába. Most nem hasonlítottak az ég e könnyű vándorai göndör báránnyokhoz, hanem lobogó sörényű paripákhoz. Mint a mikor a csikós nagyot pattant a karikásával s ereszté a ménest maga előtt, neki a nagy Hortobágnak, a síkegyenes úttalanságnak: úgy száguldott felhő felhő hátán, mégis külön mindegyik; csak

éppen hogy nem robajlott, de annál jobban fűjt; még mintha a horpasza is remegett volna bele.

Hol itt kukkant ki a nap sugárzó ábrázata, hol ott. A felhő-paripák elibe tolaokdtak egy-egy pillanatra, de rögtön tova is vágattak; s a másik felhő röppent arra a pontjára az égboltozatnak, addig a nap hamar megcsókolta a vizet és sugarának az érintésével szikrát esalt ki belőle.

Bolondosan szép volt így ez a kiskunsági csalóka tenger. Minél tovább néztem, annál jobban hiányzott róla egy esónak, a mit hányjon-vessen magán a hullám, vagy legalább ringasson, tovalendítsen: hadd hihessem, hogy ez itt igazi víz. Hisz' az egész nem volt más, mint a kora tavaszi hóolvadás, a mi megfeküdte a lapályt és most a szélben Szabadszállás alól idáig dagadt. Nyárára elmulik, eltűnik; és nem marad belőle máshol, mint a legelőt körítő zsombikosban. Vagy talán még ott sem. A májusi nap elkezdé fölszíni, apasztani; júniusra már fölibe nő a buja fű, az védi, takargatja egy darabig; árnyékba rejtegeti; de azonközben maga

csak hogy tavaszi metszésekkel fűztelepünket idő előtt elgyöngítjük. A metszést kaczorral vagy ollóval úgy végezzük, hogy a fűzek tőkefején csapokat ne hagyjunk. Az ollóval való metszés — bár a jobb kézfőt igen fárasztja — jobb, mint a görbe késsel való metszés, különösen fiatal homoki fűztelepeknél, mert a késsel a fiatal töveket felhúzzhatjuk. Ily fiatal fűztelepeknél, csak megfagyott talajnál használhatjuk a kést.

A hol nemes fűzet telepítünk s finomabb kosárfonómunkával foglalkozunk, a fűz vesszőket le kell héjazni.

A lehéjazásnál is abból az álláspontból kell kiindulnunk, hogy a vesszők metszése leghelyesebben őszszel és télen történik; mert legkönnyebb ugyan a fűz vesszőket tavasszal hántani, a mikor a megindult nedvkeringés miatt héjuk könnyen leválik, hanem tavaszi metszésekkel rövid idő, 4—5 év alatt tönkre tesszük fűzesünket, pedig az helyes kezeléssel 20—30 évig is termőerőben tartható.

Ezért a fűzes tartóssága érdekében leghelyesebb a vesszőket késő őszszel, levélhullás után egy-két hét múlva levágni, azután vízbe állítani s így nedvbe hozva lehéjazni.

A vízbeállítás azonban ne történjék mocsárba vagy tőzeg altalajjal bíró állóvízbe, mert a vesszők alsó része megkékül s finomabb munkára alkalmatlanná válik, legjobb a vesszőket 10—12 cm. mély tiszta folyóvízbe vagy patakba úgy állítani, hogy két-két kévét téve egy sorban egymás mellé, a sorokat oly messze helyezzük el egymástól, hogy egyik sor a másikat be ne árnyékolja, mert minden vesszőkévének napot, világosságot és levegőt kell kapnia, hogy a nedvbeindulás egyszerre történjék. Hogy a kévék el ne dőljenek, melléjük vert czövekekhez kell azokat erősíteni.

Mivel az erősebb és hosszabb vesszők korábban indulnak nedvkeringésbe, leghelyesebb a vesszőket erősség és hosszúság szerint osztályozni s körülbelül 60 cm. kerülettel bíró laza kévékbe kötni.

A vízbeállítás a metszés után április hó közepéig történhetik s hogy a vesszők a vízbeállításig ki ne száradjanak, teljesen zárt — tehát nem léghuzamos — hűvös pinczében vagy kamrában kell azokat tartani, avagy áztatásig a földbe elásni.

Lehet a vesszőket főzni is, a mi úgy történik, hogy felül elzárható vaskádákba teszik a fűz vesszőket s a vizet a kádban felforralják. Félórányi főzés után a vesszők igen könnyen hámlanak.

Főzés után a lehéjazott vesszőket fűtött helyiségben állványokon kell szárítanunk.

A fűz vesszők lehéjazása kétágú élesszélű villával történik. A villa rugalmasan készített két ága alul össze van forrasztva s fölfelé egymástól elválva, tehát hegyes szöveget alkot; a szög nyílásába bármily vessző beszorítva és vastagabb alsó végétől a vékonyabb végéig áthúzva, héjától megfosztatik.

A lehéjazott vesszők kellő kiszáritás után osztály és minősítés szerint külön-külön métermázsás kévékbe köttetnek. A héjazatlan nyers fűz vessző ára őszszel és télen métermázsánként 1·20—2 K, tavasszal a beszáradás miatt 3—4 K. A fehér héjazott fűz vessző ára minőség szerint métermázsánként 20—30 K.

Rudnai Molnár István szerint, kinek «A nemes fűz termelése» című művét e közleményem megírásánál szintén alapul vettem, egy nemes fűztelep jövedelmezése következő:

a) Telepítési (befektetési) költségek.

(Egy kat. holdra számítva).

1. Talajforgatás, □-ölenként 50 cm. mélyen, à 20 fillér	320 K
2. 50,000 db. fűzdugvány vételára, à 4 korona	200 «
3. Ültetés	30 «
4. Pótlások költsége	20 «
Telepítési költség összesen	570 K

is szomjan iszsza. Juliusra mind elfogy. A kaszás már szárazon topog előre, a mikor a virágos réten rendkebe fekteti a friss szénát egy-egy kaszasuhintással. Olyankor minden zöld itt és most minden kék. Az ég is, a csalóka-tenger is. A messzeeső tanyák ellenben fehérek, a rohanó felhő pedig szürke.

Ha itt is ilyen áradásos a világ, milyen lehet odakint az izsáki vizek világában!... Túl a fülöpszállási Balázson, ezen a tóságokban gazdag nádason, a hol a nyílt tavak s a kis rigyások, meg a rejtett vízi utak tele szoktak lenni nyár elején habfehér tündérrózsával és a vizen ringó nimfa elkésett virága ott fürdik folyvást, még akkor is, a mikor a vénasszonyok nyara küldözgeti le hozzá gyöngülő sugarát.

A Balázs csakugyan megáradt s a szél vágta-söpörte rajta a hullámot az izsáki nagy zsombikos felé. Mögöttem a Kurjantó homokdombjai sárgállottak; a homoki ákác még csupasz volt rajtok; fekete meztelenségben dideregtek a fák, mint az a sátoros cigánykaraván, a mely mellett az imént elhajtattam.

Köröskörül víz és fakó nád. Tavalyi nád; olyan zörgős, hogy szinte nyiszorog a szélben, a mint egymáshoz surlódik. Most nem úgy sóhajt a nádas, mint nyáron, a mikor az új hajtás lándzsa-levelei körül fogják a nyilas nádat s nem engedik, hogy egyik a másikat közvetlenül érintse, a mikor összefekteti őket a szeszélyes szél-roham.

Itt még a víz sem kék, csak szürke; minthogy szemközt nézem az árnyékba borult keleti éggel. Az egész tájék kihalt, sivár, a milyen csak a fakó nádas világa lehet kora tavasszal, a mikor egy vigasztaló fűszál zöldjén sem enyhülhet a szem; ellenben a szél süvit és a szürke vizen pásztás fehér csikokat metsz ki pillanatokra az odavetődő, meg újra eltűnő fény.

Amott látom, a nádas között, a Kurjantó felé, a rét-ór viskóját. Keskeny gerincez visz oda; jobbra-balra víz, a viskón túl is víz, meg nád. Innen nincs tovább. Itt nincs közlekedés. Itt megszűnik a világ. A ki itt lakik, az a magán kívül emberszót ritkán hall. Milyen lehet itt télen! A mikor megdermednek a vizek s a

Ezen összegből, ha 10 évig tart a telep: 57 koronát; ha 15 évig tart: 38 koronát; ha 20 évig tart: 28½ koronát kell az évi rendes kiadás összegéhez csatolni.

b) *Renyes évi fenntartási költségek.*

1. Telepítési költségek évi törlesztési részlete (pl. 15 évi tartamra)	38 K
2. Talaj tökéérték 4% kamata. (Mintán igen jó talajt e célra nem szoktunk használni, egy hold értékét 400 koronánál magasabban nem vehetjük)	16 „
3. Kétszeri kapálás	32 „
4. Metszés (80 q átlagos termést számítva)	40 „
5. Csomagolás, kötés, szállítási költségek	12 „
Összes évi kiadás	138 K

c) *Bevétel.*

Ha a 80 q vesszőtermést számítunk és azt 2 koronájával tudjuk értékesíteni, az esetben a nyers bevétel .....

160 K	
Levonva ebből az évi kiadást	138 „
Marad tiszta jövedelem	22 K

és ezenkívül földünk meghozta külön a 4%-ot.

A vesszők héjazása mellett a tiszta jövedelem mindenkor 2—3-szor ekkora, kosárfonás útján való értékesítésnél 4—6-szorta ekkora is lehet.

E jövedelmezési számításból kitűnik, hogy egyébre nem alkalmas talajokra fűzest telepíteni már a háziipar meghonosítása végett is érdemes s az ily telepítés eléggé kifizeti magát; de az senkinek se ajánlható, hogy jó búza- vagy repezetermő földjein, nagyobb jövedelem elérése céljából, fűzest telepítsen.

A fegyveradóról.

Annak daczára, hogy lapunk 1912. évi 4-ik számában fenti cím alatt részletesen ismertettük a hatóságilag felesketett erdőtiszték és erdészeti altiszték által adómentesen tartható fegyverek számára és minőségére vonatkozó rendelkezéseket, lapunk t. olvasói mégis minduntalan azzal a kérdéssel fordulnak hozzánk, hogy adjunk határozott választ arra, vajjon a hatóságilag felesketett erdészeti altiszték hány darab és milyen fegyvert tarthatnak adómentesen.

Mint hogy lapunk előfizetői 1912. év eleje óta nemcsak számbelileg, de egyénileg is sokban megváltoztak, s az újabb előfizetőknek az említett lappéldányt megszerezniök nem sikerült, minthogy továbbá a kérdés érdemére nézve újabbat most se tudunk mondani, a kérdés és felelet unos-untalan való ismétlésének elkerülése céljából, az alábbiakban újból közöljük a lapunk 1912. évi 4-ik számában fenti cím alatt megjelent közleményünket:

Az 1879. évi XXXI. t.-cz. (Erdőtörvény) 38. §-a értelmében hatóságilag felesketett erdőőrök vadászfegyvereinek megadóztatása körül még most is tapogatóznak a közigazgatási hatóságok s habár a földművelésügyi miniszterium egyes felmerült esetekben mindig szigorúan ragaszkodott ahhoz az elvi álláspontjához, hogy a felesketett erdőőrök szolgálati czélokra két darab fegyvert tarthatnak adómentesen, a melyek közül az egyik sörétes, vagyis vadászfegyver is lehet, még mindig fordulnak elő olyan esetek, a mikor a közigazgatási hatóságok nemcsak hogy megadóztatják a vadászfegyvert, hanem még el is koboztatják azt, sőt elkoboztatják azt akkor is, midőn az illető erdőőrnek nincs is hátultöltő golyós fegyvere (Werndl karabély), hanem szolgálati czélokra, mint egyúttal a vadászterület gon-

nádra zuzmára rakodik; a mikor a nagy zombik bozontos üstöke csupa ezüstté válik s némelyike úgy emelkedik ki a többi közül, mint egy-egy ősz kiklopszfej. A nappal köde nehéz lélekzetként fekszi meg a holt tájat, a mely mindenfelé kietlenségbe vész; a holdvilág is úgy nézte onnan felülről az éjszaka csöndjében, mintha odafagyott volna és most már az idők végtelenségéig egyazon derengéssel próbálná idevarázsolni az éjfél nap hallgatag országát.

Kegyetlen kínos álom!... És lám, ki tudja, abban a világ végére dobott viskóban nem lobognak-e a nádlágon kívül még más tüzek is, mint a tavasznak s a nyárnak a tüzei, csak hogy dobogó szív kell hozzá, a miben kigyuljanak.

Most már vége a télnek: — tavasz van. Mutatja a hullámzó tóság, meg a széllel versenyt futó felhő, a mire verőfény fest széles ezüstszegélyt, holott a tél felhőinek ilyen szegélye soha sincsen.

Tavasz van, ámbár minden olyan kopár, olyan fakó; még a hullám is szintelenül sodródik arrább-arrább, a merre a nálánál is fakóbb nád fürdik benne.

A mint az izzáki szöglet felé tartok, megszólal valaki, a ki fölöttem elsuhog: gaga! — gagaga! — gaga!

Ez nem az a bizonyos *gá-gá*, a hogyan a vadlúd rikoltoz, ha messziről hívja, szólongatja egymást. Csak olyan egyvetértő, halk beszélgetés, gyöngéd szóváltás ez, sőt még az sem; mert ámbár ketten vannak: a gunár magában gagyog. Udvarol a párjának; szépeket mond neki. «Nézd anyukám, tavasz van, akárhogy bomlik is ez a bolond szél; biz' isten tavasz van, édes párom!»

Ez az egy pár nagy töke-lúd az első élet, a mi itt most a nagy kietlenséget egyszerre megeleveníti. A tojó jár elől s utána zúg hatalmas szárnyacsapással a sokkalta természetesebb gunár. A két nagy testet a szél is taszítja, s a mint az ifiasszony a tocsogós rétre kezd ereszkedni, egyre hallom a gunárt: gaga; gaga; tavasz van, édes párom!

— *Gá!* — süvit bele a csöndes egyezkedésbe egy idegen, tolakodó riasztás és rögtön meg is jelenik a levegő-égen egy magányos levente, a kit észre se vettem eddig, minthogy, vagy háromszáz lépésnyire guny-

dozója is, csupán csak egy darab sörétes vadászfegyvert tart.

Hogy olvasóink a közigazgatási hatóságoknak ezen jogtalan és sérelmes határozatai ellen felebbezéssel élhessenek, közöljük nemcsak a m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak a hatóságilag felesketett erdőőrök fegyvereinek adómentessége ügyében kiadott körrendeletét, hanem a m. kir. közigazgatási bíróságnak egy felmerült esetből kifolyólag ez ügyben hozott ítéletét is.

A m. kir. földművelésügyi miniszterium körrendelete a következő:

«6755—891. szám.

Körrendelet valamennyi m. kir. kincstári erdőhatósághoz, kir. erdőfelügyelőséghez és az állami kezelés alá vett községi erdőket kezelő m. kir. erdőhatóságokhoz.

(A felesketett erdőőrök szolgálati fegyvereinek adómentessége tárgyában.)

Azon felmerült kérdés alkalmából, hogy a felesketett erdőőrök az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának g) pontja értelmében csak egy, vagy egynél több fegyvernek adómentes tartására vannak-e feljogosítva, a m. kir. pénzügyminiszter úr idei 2491. sz. intézményével akként határozott, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 38. §-a értelmében felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálati czélokra 2 (kettő) darab fegyvert adómentesen tarthatnak, kettőnél több fegyver után azonban adómentesség nem jár.

Budapest, 1891. évi május hó 31-én.

A miniszter megbízásából:

Bodó Albert s. k.
miniszteri tanácsos.

A földművelésügyi miniszter urat ezen körrendeletének a kibocsátásánál egyrészt az az intenzio vezérelte, hogy abban az esetben, ha az idő legváltozatosabb viszontagságai közben teljesített szolgálat alkalmával a védszemélyzet napi ha ználatban álló fegyverében kár állana be, az erdőőr tartalékfegyver birtokában is legyen, nehogy a szolgálatának erélyes és pontos gyakorlásához már személyi biztonság tekintetéből is okvetlen

szükséges védelmi eszközt a szolgálat kárára, akár csak rövid ideig is nélkülözni kénytelenítették. másrészt pedig kimondható volt a két darab szolgálati fegyver adómentes tarthatása azért is, mert az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának g) pontja a hatóságilag felesketett erdőőrök által adómentesen tartható fegyverek számát és szerkezetét nem határozza meg.

A földművelésügyi miniszter úrnak 1895. évi 72086. szám alatt kiadott szabályrendelete értelmében, az erdő-törvény 17. §-ában megnevezett birtokosok erdeinél alkalmazott erdőőrök részére rendes szolgálati fegyver gyanánt a hátultöltő (Wernndl) karabély állapított meg; ezzel azonban az illető erdőőrök nem tiltattak el attól, hogy a karabély mellett vadászatra is alkalmas fegyvert tarthassanak. Minthogy ez a szabályrendelet a magánerdőknél (az erdő-törvény 17. §-a alá *nem* tartozó erdőknél) alkalmazott erdőőröket a golyósfegyver vise-lésére nemcsak hogy egyáltalán nem kötelezi, hanem a golyósfegyver használatát bizonyos előfeltételek mellett engedi csak meg, önként értendő, hogy ez utóbbi erdőőrök szolgálati czélokra olyan fegyvert, tehát sörétes fegyvert is tarthatnak adómentesen, a milyen fegyvert részükre a birtokos ad, vagy engedélyez.

Az erdőőrök rendszerint nemcsak az erdők őrzésével, hanem egyszersmind a vadászterületek felügyeletével és a kártékony és ragadozó vadak pusztításával is meg vannak bízva, a kincstári erdőőröknek pedig ez utóbbi feladat teljesítése egyenesen szigorú kötele-ségükke van téve; ennélfogva s minthogy erre a czélra a kizárólag golyólövésre használható karabély nem alkalmas, a szolgálat érdeke is azt kívánja, hogy az erdő-őrök sörétes fegyvert is tarthassanak.

Éppen erre való tekintettel a földművelésügyi miniszter úr egyes esetekben még az erdő-törvény 17. §-a alá tartozó erdőbirtokokon alkalmazott erdőőröket is fel-

nyasztott az iromba apró zombikok közt, a melyekkel jóformán összefolyt a színe.

— Gá! gá! — hangzik a harezi riadó és a bús kalandor nyugtalan kíváncsisággal suhog a jövevények felé, a melyek vitorlás szárnylibegtetéssel tottyannak egymás mellé. A nagy gunár magasra tartott fejjel, ki-nyujtott nyakkal rikkant egy párt: gá-gá! — gyere, ha mersz! gyere!

A szél fúj s talán az sodorja tovább a remetét, a mely nagy körben fordul, úgy tér vissza, s szélnek szemközt röpülvén: lassít. Olyan most, mintha vércse-módra libegne, a zúgó, hajlongó nád fölött; s lám, a mint lejjebb ereszkednek, onnan is zúgva emelkedik egy rejtőző pár; széles, merész szárnycsapásokkal indul neki a vizek országának, alacsonyan húz eleinte, aztán ívesen furakodik följebb, s a mikor toronymagasan van, egyenes irányt választ és utazik, ki a nagy végtelenségbe, más nádasok felé.

Ezek itt vendégek lehettek. Igazán itthon csak amazok vannak; a nagy gunár meg a párja, aztán a remete, a magányos gunár, a melyiknek a feleségét valami

baj érhetne és most özvegyen várja a jó szerencsét az új nászra, a mit hosszú gyászszal elodázni nem igen ér rá, minthogy *itt a tavasz!*

A nagy szürke ludak sietős tavasza, a mely röpülve röpül és kényszeríti a magyar nádasok ez óriásait, hogy minél gyorsabban válaszzanak tanyát a járhatatlan zombik között, a náddal elegyes sürjésekben; mert a tavasz és a szerelem nem vár, s a kettő nincs és nem is lehet el egymás nélkül.

A mikor korán jön a tavasz, akkor már márczius derekán visszhangzik a nádas a «gá-gá»-tól; a nagy madarak nyugtalanok; jönnek-mennek, sűrögnek-forognak; ellátogatnak a rejtett zugokba s onnan kergetik egymást; mindegyik pár a legrejtettebb fészket szeretné; a tojó jár elől s a gunár folyvást a nyomában; el nem hagyja, szem elől nem ereszti. Egyre beszélget hozzá, biztatja, lefoglalja: ga-ga; ga-ga-ga; szeliden, lágyan, diskurálva mondja. A *gá-gá* csak harezi riadó ilyenkor; a bajvivó vetélytársak «engarde» kiáltása.

A nádas rejtelmes országa megeléknül tőlök; az első tavaszi verőfény megrészegíti őket. Néhány napig.

mentette a fentebb említett szabályzatban előirt karabély beszerzése alól és megengedte, hogy addig, a míg a birtokos a vadászati jogot erdeiben maga gyakorolja, az erdőörök szolgálati czélokra serétes fegyvert használjanak.

Ilyen fegyvereknek a megadóztatása, vagy éppen elkobzása tehát minden tekintetben jogtalan és sérelmes.

A m. kir. közigazgatási bíróság egy felmerült esettől kifolyólag a következő ítéletet hozta:

12740/1909. P. szám.

Ő Felsege a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság

D. J. . . . lakosnak, felesketett erdőörök fegyveradó ügyét, melyben a . . . m. kir. pénzügyigazgatóság 1907. évi január hó 27. napján 20624. szám alatt s a . . . vármegyei közigazgatási bizottság 1907. évi április hó 9. napján 697. szám alatt határozott, ez a bíróság pedig 1907. évi december hó 6-án 14325. P. szám alatt ítéletet hozott, a nevezett fél által beadott újrafelvételi panasz folytán 1909. évi szeptember hó 1. napján tartott nyilvános ülésben tárgyalás alá vevén, következőleg

Itélt:

A m. kir. közigazgatási bíróság az újrafelvételi kérelemnek helyet ad és fenti számú és keletű ítéletet hatályon kívül helyezi, a panasznak szintén helyet ad s a panaszolt 4 korona fegyveradót töröltetni rendeli.

Indokok:

Az újrafelvételi kérelem a m. kir. pénzügyminiszternek 1898. évi 59385. szám alatt kelt s a lörcsei kir. pénzügyigazgatósághoz intézett rendeletére van fektetve, melyről ügyfélnek előbb tudomása nem lévén, a följárás folyamában azt nem használhatta, miért is az újrafelvételi kérelemnek az 1896. évi XXVI. t.-cz. 139. §-a értelmében helyet kellett adni.

A panasznak szintén hely volt adandó, mert a most jelzett pénzügyminiszteri rendeletből és a m. kir. földművelésügyi miniszternek 1908. évi július hó 23-án 27196. szám alatt kelt átiratából az tűnik ki, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 40. §-a ér-

telmében felesketett erdőörök két szolgálati fegyvert is tarthatnak és hogy az egyik fegyver sörétes vadászfegyver is lehet, miből kifolyólag panaszos felesketett erdőöröknek a tulajdonát képező s a hivatalos golyós fegyveren (karabélyon) kívül tartott második, vadászatra is alkalmas fegyverét szintén szolgálati fegyvernek kell tekinteni, mely az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának g) pontja értelmében fegyveradó alól mentes.

Annival inkább így kellett határozni, mert a most idézett törvényhely az erdőörök által adómentesen tartható fegyverek számát nem határozza meg és így a törvényesség szempontjából nem eshetik kifogás alá az az eljárás, hogy a szolgálati fegyverek száma és minősége kormányhatósági rendelettel szabályoztatott.

A bíróság e határozat két példányát a . . . vármegyei közigazgatási bizottságnak 1908. évi október hó 31. napján 2660. szám alatt kelt jelentése mellékleteivel együtt foganatosítás végett azzal a meghagyással adja ki, hogy az egyik példányt panaszlónak kézbesíttesse.

Kelt Budapesten, a magyar királyi közigazgatási bíróságnak 1909. évi szeptember hó 1-ő napján tartott üléséből.

Szilassy s. k.
másodelnök.

Benedek s. k.
előadó.

Egy másik felmerült esettől kifolyólag a közigazgatási bíróság az 1911. év folyamán 3559/1911. P. szám alatt egy a fentebbi ítéletével ellenkező ítéletet hozott s kimondotta, hogy a hatóságilag felesketett erdőörök csupán a szolgálati (golyós karabély) fegyvere adómentes, míg a vadászati czélokra szolgáló sörétes fegyvere adóköteles.

A közigazgatási bíróságnak ezt az újabban hozott ítéletét nem közöljük, mert ez nézetünk szerint téves alapon hozatott s úgy látszik, hogy ennek az utóbb felmerült esetnek az elbírálója és tárgyalója nem birt tudomással arról, hogy a földművelésügyi miniszter úr a pénzügyminiszter úrral egyetértőleg (a mit a belügyminiszter úr is magáévá tett) az erdőtörvény 38. §-a alapján felesketett erdőörök részére szolgálati czélokra két darab fegyver adómentes tartását engedte meg, s

egy hétig, jóformán folyvást a levegőben vannak; leleszállnak, hogy a közelgő másik pár gagyogása megint új sietésre nógassa őket. Ilyenkor a gunár nyaka még egyszer olyan hosszúra nyúlik, mint a tojóé. Az örökös figyelésnek, az állandó éberségnek a jele az és egyszerűs mind afféle daliáskodás, tetszelgés, délczeg magakínálás is, a mi a másik gunarat dühbe hozza. Kivált az ilyen özvegyet, mint ez a pár nélkül szükölködő veterán-vitéz, ez a harmadik a kelletlen szövetségben, a ki mindenütt csak békebontó és így igen alkalmatlan.

Az a bizonyos «egy hét» volt éppen, mikor ott jártam az izsáki nagy zombikos tájékán, hogy gyönyörködjem bennök.

A mikor más élet a kezdődő tavasz nagy irombaságában és hallgatóságában jóformán alig van ott, mint az övék, a nagy szürke ludaké, a melyek minden vadlúd-faj közt egyes-egyedül hivek hozzánk a költés időszakában is.

A pacsirta már itt volt, de danolni még nem mert; csak úgy meg-megcsirrent szegényke és a pocsolják

aszott füve közé szállván, egymást ijesztgette a nádi sármánnyal, a mely szintén ott kereskedett.

A ringó vizek hátán látni lehetett néhány fekete pontot, a mint vitette magát a sodró hullámmal. Hókafejú cigánymadarak, szárcsák voltak. Még teljesen némák; éles kityenésök még nem riasztotta a nádas lakóit. Nemrég érkezhettek s még szokniok kellett az új hazához.

De a lúdpárok már javában nászutazgattak ide-oda, és a nagy csendben, a mi a mohón hallgatódzó embernek csudálatos fülzúgást tud okozni a lüktető érverés miatt: az ő szavokat hihetetlen távolságokra elhallottam.

Egy hétig tart ez, mondom, s az alatt mindegyre sürgetőbb a sok gaga-gagaga, mindjobban úgy tetszik, hogy a tojó már nem csak a maga jószántából indul új meg új légi kirándulásra, hanem mert kergeti az ura.

Egyszer azután gyérül a mozgó párok száma. El-elmaradozik egyik is, másik is — odabent. Már csak a gunarak húznak ki a rétszélekre magokban. A tojó ül a fészken.

Most aztán igazán tavasz van.

nem birt tudomással arról sem, hogy az 1895. évi 72086. számú földmivvelésügyi szabályrendelet, mely az erdőtvörvény 17. §-a alá tartozó erdőbirtokokon alkalmazott erdőőrök szolgálati fegyvere gyanánt a hátultöltő karabélyt állapítja meg, a magánerdőknel alkalmazott erdőőrökre nem vonatkozik s így ez utóbbiak a közigazgatási hatóságok részéről nem is kötelezhetők golyós fegyver tartására s végül nem birt tudomással arról sem, hogy a közigazgatási bíróság egy teljesen analog esetben már állást foglalt.

Félreértések elkerülése végett — s miután erre nézve is többször intéztetett hozzánk kérdés — itt mindjárt megjegyezzük azt is, hogy habár az elül idézett földmivvelésügyi miniszteri rendelet és közigazgatási bírósági ítélet meg is engedi a hatóságilag felesketett erdőőröknek a sörétes fegyver adómentes tartását, ebből nem következik az, hogy a birtokos, vagy a vadászterület bérlője is köteles volna az erdőőröknek a sörétes fegyver használatát vagy tartását megengedni. Ha a birtokos, vagy a vadászterület bérlője veszélyeztetve látná vadállományát, vagy olyan erdőőr van a birtokon alkalmazva, a kiben nem bizik meg, úgy az illetőt a sörétes fegyver tartásától eltilthatja, sőt szükség esetén a vadászfegyvert el is koboztathatja.

Ott azonban, a hol a birtokos, vagy a vadászterület bérlője a hatóságilag felesketett erdőőrnek a sörétes fegyver tartását megengedi, ott az ilyen fegyver is (egy darab) adómentesen tartható.

Ha a közigazgatási hatóságok az ilyen fegyverre adót vetnének ki, vagy annak elkobzását rendelnék el, a közigazgatási bizottságnak ilyen határozata ellen a közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. t.-cz. 81. §-a értelmében a közigazgatási bíróságnál lehet panaszt emelni.

A közigazgatási bírósághoz intézett panaszt, a sérelmes határozat vételétől számítandó *15 napon belül, két példányban* annál a hatóságnál kell benyújtani, a mely hatóságnak az intézkedését magunkra nézve sérelmesnek találjuk. A panasziratnak magában kell foglalnia: 1. a bepanaszolt hatóság megnevezését, a mely ellen a panasz intézve van; 2. a sérelmes intézkedésre vagy határozatra való hivatkozást; 3. a tényállás és az ennek igazolására szolgáló bizonyítékok rövid leírását; 4. a panasz tárgyát képező intézkedés vagy határozat sérelmes részeinek megjelölését; 5. a jogalap kitüntetését és 6. a kérés szabatos kifejezését.

A jogalap kitüntetéseképen hivatkozni lehet a földmivvelésügyi miniszter úrnak a két fegyver tarthatására vonatkozó rendeletére, de főleg és különösen a közigazgatási bíróságnak ez ügyben hozott 1909. évi 12740. P. számú ítéletére.

A ki a panasz beadására megállapított határidőt elmulasztotta, az a közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. t.-cz. 139. §-a értelmében újrafelvételi panaszszal fordulhat a közigazgatási bírósághoz abban az esetben, ha a főügy jogérvényes eldöntése után olyan, a kérdés érdemére nézve döntő bizonyítékok birtokába jut, a melyeket a főljárás folyamán önhibáján kívül

nem használhatott. Az újrafelvételi panaszt a főljárás folyamában keletkezett véghatározat kézbesítésétől számított egy éven belül a közigazgatási bíróságnál kell benyújtani.

Ilyen a kérdés érdemére nézve döntő bizonyítékok szolgálhat a közigazgatási bíróságnak fentebb egész terjedelmében közölt 1909. évi 12740. P. számú ítélete, a melyről olvasóinknak eddig valószínűleg nem volt tudomása s így azt a főljárás folyamán önhibájukon kívül nem is használhatták.

Azt hisszük egyébiránt, hogy abban az esetben, ha olvasóink a közigazgatási hatóságokat figyelmessé teszik a közigazgatási bíróságnak ez ügyben hozott ítéletére, úgy minden további eljárás nélkül meg fogják engedni a sörétes vadászfegyverek adómentes tartását.

Balogh Ernő.

Amerikai sörétes és golyós puská.

Irta: Schneider Árpád főhadnagy.

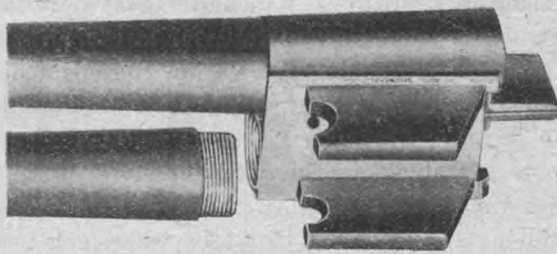
Valamennyi közül a Winchester gyár neve a legismertebb, de ennek a gyártmányai is csupán részben azok, ellenben a Remington, Marlin, Stevens majdnem teljesen ismeretlen nevek, pedig a *Remington Arms-Union Metallic Cartridge Co.* az Egyesült-Államok legnagyobb gyárainak egyike. Mindenesetre több olyan mintája van, golyósban és sörétesben és nem utolsó sorban töltényben, melyet a hivatásos vadásznak nem érdektelen megismernie. Elsősorban pedig vélném ezt a puskákra.

Drága pénzért, luxusáron adni vagy kapni jót, elsőrendűt, majdnem azt mondom, hogy — semmi, mert az acél- és fegyveripar fejlettsége, tökéletessége minden józan kívánságot a lehető legmesszebbmenően kielégíteni képes. *Amde luxuspuskáért* luxusát is kérnek, de ismervé mindama nehézségeket, melyekkel luxuspuska előállítása minden technikai fejlettség mellett is jár, egyszeriben érthetővé válik a luxusár. A hivatásos vadász, mint a vadászközönség legnagyobb része, képtelen luxusát adni, a mi azonban korántsem jelentheti, hogy nekik annyira kell alkalmazkodniok a lehetőségekhez, hogy bármivel megelégedjenek. Korántsem — csupán bizonyos tekintetekben kell kompromisszumokat tenniök. Elsősorban be kell látniok, hogy 120—160 koronákért lehetetlenség kakasnékül, sőt ráadásul ejektoros és nem tudom én micsoda czifra nevű speciális csöves puskát adni vagy kapni. Az ilyen *elsőrangú puskamíves kézimunkáról* boldogtalan tulajdonosa csakhamar saját tapasztalatán és kárán jön rá, hogy az eladótól agyonmagasztalt püskelesznek minden része ugyanannyi baj kútforrása.

Az első — tehát a megértés és belátás, — ezért az árért csakis és hangsúlyozottan kizárólag gyári puskában várhatok kvalitásos árút. A gyári tömegelőállítás teszi ezt vadászpuskában is, akár csak katonában, lehetővé. A választék elég nagy s ha erre vagy amarra határoztam magamat, pénzemért megfelelő ellenértéket, *kvalitásos árút* kapok.

A minő kvalitásos golyósban a gyári Mannlicher, M. Schönauer és Mauser, ugyanolyan kvalitásos árút kapok serétesben is, de egyedül tömeggyártmányban, gyári árúban.

Ha duplához ragaszkodom, az Anciens Établissements Pieper Liège-ben úgy kakasosban, mint kakasnélkülben sok mintával szolgál, ha kizárólag kakasnélkülit óhajtok, ott a Fabrique Nationale Liège-ben kakasnélkülije, vagy a Scholberg «Rekord» duplája (ez kakasosban is). A Pieper és Bayard puskákat különben «Az Erdő» ez évi 5-ik számában ismertettem is. A F. N. kakasnélkülije semmi más, mint egy Anson & Deeley lakatrendszerű dupla, a ravaszokra ható biztosítóval. A «Rekord» puskánál a zárttesttel egy darabból van a zártengely, a csövekkel pedig egy darabból a csőkampók, még pedig minden egyes cső közepén. A csőkampók elhelyezése teljesen lehetetlenné teszi a csövek bárminő oldalmozgását és a «Rekord» puskáknál a reteszelésre egyszerű Greener keresztaszeg szolgál.

a)

b)

1. ábra.

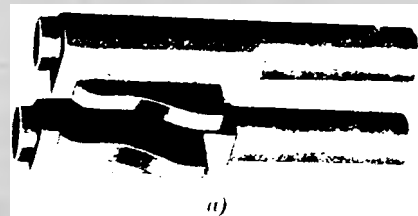
a) A kamrarész, kampók és sínhosszabbítás egy darabból van, a csövek becsavarva. — b) Rekord záros dupla.

Ezek mind gyári, de jól lövő, megbízható, kvalitásos puskák, melyekkel hasonló árú kézimunkájú fegyver semmi tekintetben nem állja a versenyt. És ha nem ragaszkodom a duplához és további koncessziót teszek, akkor a jobbnál jobb serétes ismétlők a «Pump Gun»-ok légijében válogathatok és most már igazán nehéz a választás. Winchester, Remington, Marlin, Stevens, de bármelyiket is veszem, mindig jót kapok.

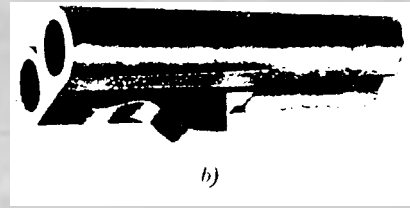
A mennyire hátra vannak az amerikaiak duplapuskákban, oly tökélyre vitték előagyas ismétlő serétesben. A hány, mind amerikai. Mielőtt azonban ezek részletezésére térnék, a 2. ábra szolgáljon egy amerikai gyári dupla primitív mivoltának illusztrálására.

Egy ilyen duplapuska ára 15—16 dollár (1 dollár = 5 K), mely ár, tekintetbe véve a serétes ismétlők 120—150 koronás árát is, utóbbiak kiváló kvalitásához mérten méltánytalanul horribilis.

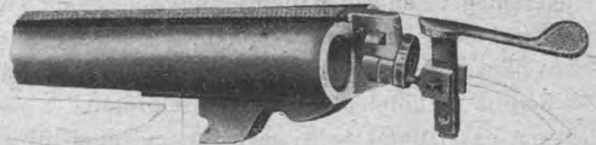
A «Pump Gun»-ok löképesége megfelelő lőszerrel

a)

b)

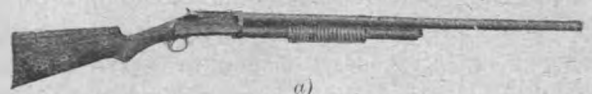

c)

2. ábra.

a) A csövek külön-külön, de a kampóval egy darabban; b) a csövek illetve: c) a zárvat, az elzárást csupán a kulcs által mozgatott és jobbra billenő kampó végzi, mely a csőhosszabbításba illeszkedik.

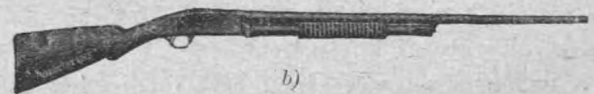
65—70%-os, de minimálisan 65, vagyis neumannswaldei értékelés szerint «sehr gut». Elsőrendű anyagból kiváló precizitással vannak gyártva és törött vagy elhasználdott részek pótlása egyszerű kicserélés. Hibátlanul működnek és kivitelük, a *finish*, meglepően tiszta és izléses. Összehasonlítául szolgáljon a Winchester, Remington, Marlin és Stevens gyárak közönséges mintáinak ábrája.

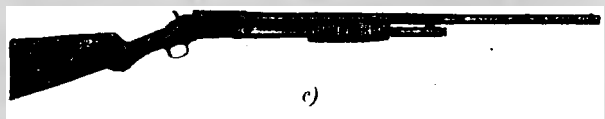
a)

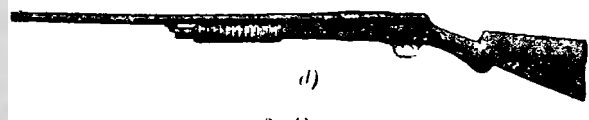
a)

b)

c)

d)

3. ábra.

a) Winchester kakasos és kakasnélküli; — b) Remington; — c) Marlin; — d) Stevens.

Valamennyi szerkezetében sok hasonlóságot látunk. Előgygyal ismételnék, a tár a cső alatt van stb., stb., de külsőleg is hasonlítanak.

A mi az ismétlést illeti, az oly gyorsan végezhető, hogy némi gyakorlattal ugyanoly gyorsan, ha nem gyorsabban, duplázhatni, mint kétesövű puskával.

Valamennyi amerikai serétes ismétlő egyformán, a 4. ábrán látható módon lesz töltve.

4. ábra.

Miután a tárat töltöttük, egy töltényt a csőbe reptetünk s ezt egy további tölténynek a tárba helyezésével pótoljuk.

A Winchester kapható, kakasos 16-os és 12-es öbben, kakas nélküli 12-es, 16-os és 20-as öbben; a Remington csupán 12-es, a Stevens 20-as öbben is.

Az egyes rendszerek részletes ismertetésétől annál is inkább eltekintek, miután a laikusnak még ábrával világítva is kevésbé érthető. A mi az osztályozást illeti, a következőképen tenném: Winchester vagy Remington kakas nélküli, Winchester kakasos, Marlin vagy Stevens kakas nélküli.

Ismétlő és önműködő serétes puskánál igen nagy gond fordítandó a használandó hüvelyek helyes megválasztására, valamint arra, hogy töltényeinket tényleg pontosan és gondosan készítsük és rendesen esavarjuk be. A mi a becsavarást illeti, ennek három alakját ismerjük és pedig kívül-belül gömbölyű — ez a legrégebbi — vagy szegletes és végül kívül gömbölyű, belül szegletes.

5. ábra.

Csupán az ábra látása is meggyőz, hogy a harmadik alak a leghelyesebb, mely megadja a második előnyét, azaz erősen tartja a serétfajtást és nem engedi lazulni a seréttöltést: — ismétlő puskáknál ez pedig különösen fontos, mert a lövések okozta rázkódtatások folytán a tárban levő töltényekkel ez vajmi könnyen megeshik.

A külső gömbölyített perem viszont kizárja a töltények elakadását, szóval a töltények könnyen csúsznak a csőbe. A becsavarást nem szabad erőszakkal végezni, hogy a seréttöltés ki ne nyomhassa és dudoríthassa a hüvelyfalat. Különös figyelemmel legyünk a gyújtásra! Csakis fix üllős gyutacsral szerelt hüvelyt vegyünk, a minő a Sellier & Bellot-féle «Bruch» és «Automat»

narancs- és zöldszínű hüvely, vagy pedig a Remington vagy Winchester gyárak eredeti, ismétlő serétes puskához való hüvelyeit. A mozgó ültő, minő a közönséges vadászhüvelyké. a lövés visszalökésétől nyert lendülettel a test tehetetlensége folytán a gyutacs gyújtóanyagához vágódik és ez robbantja és ez az oka, hogy a tárban levő töltények explodálnak, azaz explodálhatnak. Néhány tárexplozió esetét ismerem, a nélkül, hogy sérülésről tudnék. Tudnunk kell, hogy az ilyesmi füstös löporral aránytalanul veszedelmesebb, semmint a füst nélkülivel. A fekete löpor a gyújtásra hevesen ég el, robban, a füst nélküli ellenben ezt csupán minden oldalról elzárva, tehát mint a csőben, teszi. A töltényben csupán meggyullad, ég, de a nélkül, hogy robbanást okozó magas gáznymást okozna. Katonáéknál ezt igen szemlélhetően és érthetően mutatják be.

Egyik zsákba füst nélküli, a másikba füstös löporos töltényt tesznek és aztán belelőnek. A füst nélkülivel töltött töltény nem robban, ellenben a füstös igen. Katonailag ennek igen nagy jelentősége van, a mennyiben a katona löszertáskáját egyedül is érheti ellenséges lövedék és míg a füst nélküli töltényekkel baj nem éri, a füstösök biztosan sebesítik. Ámbár a «Bruch» és «Automat» hüvelyek igen jók és teljes megelégedésünkre lehetnek, ha éppen specialitást óhajtunk, ettől sem vagyunk elzárva, a mennyiben Remington U. M. C. és «Winchester» serétes hüvelyek üresen, tehát löpor nélkül behozhatók és 1000 darab rendelése esetén bármelyik fegyverkereskedő szívesen hozat. Ugyancsak kitűnően használhatók az osztrák füst nélkülihez való angol Eley hüvelyek, melyek valamennyi budapesti fegyverüzletből, mint Huzella M. (Váci utca), Dotzauer Károly (Kossuth Lajos-utca) stb. beszerezhetők. Eme töltényhüvelyek 12-es, 16-os és 20-as öbben kaphatók. Tekintve, hogy a 7-es számú füst nélküli vadászlőporunk — *csakis serétlövéshez való* — a mérceze kellő beállítás után csupán merítve, akárcsak a fekete löpor, tölthető és ily módon a folytonos mérlegeléssel időt nem veszünk, semmi okunk, hogy továbbra is ragaszkodjunk a füstös fekete löporhoz. Hangsúlyozom, hogy a mérceze mérlegelt mennyiséggel állítandó be. A löpor-dobozon az egyes öböknek megfelelő töltés:

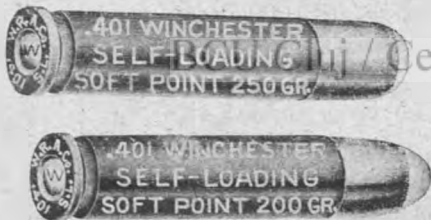
ö b		12	16	20	24
Lőpor	gramm- ban	2.4—2.6	2.0—2.15	1.9—2.0	1.5—1.8
Serét		33—36	27—30	24—26	20—22

Galamblovéshez 12-es öbhöz 2.2 gr. löport és 35—36 gr. serétből álló töltést ajánl, a 16-os pedig 2 gr. löport és 30 gr. serétet.

Ennél erősebb löportöltéssel löni úgy felesleges mint veszedelmes.

A hivatásos vadász golyópuskáját illetőleg egy külön cikkben emlékeztem meg; elsősorban is a 90-es

vagy 95-ös Mannlicher karabélyt ill. kurtályt (Stutzen) ajánlom. Hozzá kell fűzőm, hogy a mennyiben valaki serétes ismétlő mellett golyóst is használ, lökészségét és ügyességét az ismétlésben magas fokra fejlesztheti, ha az ismétlésnél és töltésnél a serétes puskával teljesen megegyező mozdulatokat kívánó golyóst is használ. Ilyen a Remington Spiralmagazin Rifle, mely külsőleg — legalább ábrában — felette hasonlít az előgyas serétes ismétlőkhöz, és szintén előgyas ismétlő. Több öbön készül, közte az Automatic Winchester 401-es töltényére is, a mely amerikai füstnélküli gyűrűs löpporral rézburkolatú 200 és 250 grain-es lövedékeket (1 grain = 0,065 gramm) 2141 ill. 1875 angol láb (1 angol láb = 30,480 cm.) kezdősebességgel lő, tehát a modern hadi puskákéhoz hasonlóan. Ezek az adatok a 401-es Winchesterre vannak vonatkoztatva, azonban hiszem, hogy a Remingtonból, — tekintve, hogy ez merev reteszelésű közönséges ismétlő, — ezek az adatok még előnyösebbre változnak és a hordképesség és szórás és löpontoság még sokkal jobb leend. A 401-es töltény a legjobban stoppolók egyike és habár saját magam nem igen használtam, olyan vadászok tapasztalati adatai állanak rendelkezésemre, kik feltétlenül mérvadók és megbízhatók. Ezek valamennyire összegezve azt bizonyítja, hogy a 401-es tölténynél jobbat hazai vadászati viszonyainknak megfelelőleg kívánni is alig lehet.

a)

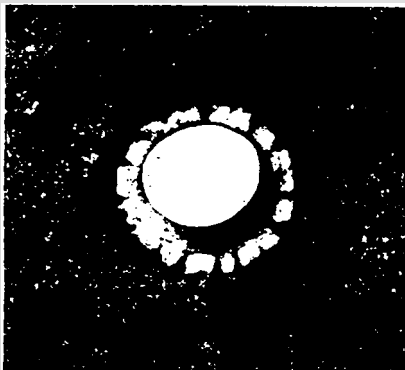

b)

a) 401-es Winchester automatic töltény.

b) Deformálódott lövedék oldalról és elülről nézve.

Az átütőképességet az átlótt aczélemez mutatja.

Öztől medvéig ajánlanám a 401-es Remington. Zergevadászat természetesen más golyós puskát kíván.

Eredeti amerikai 401-es töltények a fentebb említett és több más hazai fegyverkereskedésben állandóan raktáron vannak, tehát egygyel több ok, hogy hívéül szegődjünk!

*

Schneider Árpád főhadnagy könyvei: *Vadászati Fegyvertan.* (Lampel R. és fia kiadása, ára bérmentve szállítva 3 K.) — *Önműködő kézilőfegyverek.* (Tudományos zsebkönyvtár kiadása, duplafüzet, ára 1 K 40 fill.) — Megrendelhetők bármelyik könyvtár és lapunk szerkesztősége útján is. Szerk.

Gazdasági tanácsadó.

A méhek gondozása tavaszkor és a spekulatív etetés. Kedvező időjárás esetén a fiasítás rohamosan terjed, nagyobb s nagyobb számban kelnek ki a fiatal méhek, általában gyarapodik a munkások száma, melyek az összes munkálatokat koruk szerint végzik. A költő úrt kész sejtek vagy műlépek beadásával nagyobbítja a méhészt a nép szaporodása arányában. Erős család szemlátomást gyarapodik, míg a gyöngénél alig látszik szaporulat. Különösen a gyöngé családnál kell arra ügyelni, hogy a viaszoly el ne szaporodjék s kárt ne tegyen a sejtekben. Ha nem lepnék el a méhek a sejtek nagy részét, tanácsos a fölöslegeseket kivenni s csak annyit hagyni meg a családnak, a mennyit meg tud védeni a molyok ellen. A kaptár s kas aljának gyakori tisztogatása igen gátolja a molyok elszaporodását, melyek a kaptár aljára hullott törmelékben, izelekben tenyésznek legjobban.

Tanácsos már most is a családok kiegyenlítése. A gyöngé és erős családokat lehetőleg érett fiasításos keretek áthelyezésével egyenlővé tesszük. Az erős családtól a gyöngéhez áthelyezett fiasításos keret ennek népességét gyarapítja s így egyforma erővel fognak majd dolgozni. Nagyon lendít ez eljárás a gyöngé családon, mit csak akkor alkalmazhat a méhészt, ha méhesében egyforma méretű kaptarai vannak, melyeknél egyik kaptárból a másikba minden akadály nélkül áthelyezheti a keretet.

Rátérek azon szempontokra, melyek figyelembe vételével a méhészt a legnagyobb mézhozamot érheti el. Kevés azoknak a száma, kik megfigyelés, kísérletezés céljából tartanak méhet. A méhtenyésztők legnagyobb része a várható haszonért foglalkozik a gazdálkodás eme ágával. Nem lesz tehát érdektelen, ha röviden elmondom, miként lehet a méhcsaládnál a legnagyobb jövedelmet elérni.

Első kellék az, hogy a méhcsaládnak fiatal, erőteljes, jól petéző és három évesnél fiatalabb anyja legyen, mely képes annyit petézni, hogy a család megfelelőképpen szaporodhatik. Másodszor nagy sejtkészlete legyen a méhésztnek. Sok időbe, nagy munkába s főleg nagymennyiségű mézbe és himporba kerül a viasz előállítása, a sejtek elkészítése. Számtalan kísérlet eredmé-

nyéből tudjuk, hogy a méhek egy kilogramm viasz kiizadásához tíz kilogramm mézet és egy kilogramm virágot fogyasztanak el. Ha tehát a méhészt kész sejtet helyezhet a méztérbe, akkor az azoknak felépítéséhez szükséges méz is a jövedelmezt gyarapítja, nem is számítva a munkaidőt s a nagymennyiségű himport (virágot), mely helyett szintén mézet hordhatnának. Okszerűen berendezett méhészetben számtalan évig használják a sejtet, melynek megőrzésére sejtsekreényt használnak, hol időnként megkénezik a molyok ellen a lépeket. A munka s viaszelőállítás megtakarítása céljából alkalmaznak a műlépet, melyet minden méhészt maga készíthet a műléppressel.

Harmadik kellék a spekulatív, serkentő vagy más néven a haszonból való etetés, melyet április hó 15-étől lehet elkezdni. Szükséges hozzá az etető vályú. Legcélszerűbb a Tóth János-féle, melyből úgy etethetjük a családot, hogy nem kell megbontani, hanem a fedődeszkácska helyére, a fészek fölé helyezve, abba alkalmas edényvel minden egyes alkalommal betöltjük a szükséges mézes-víz mennyiségét.

A méhek a fiasítás táplálására mézből, himporból és vízből pépet készítenek, melynek legnagyobb része, körülbelül 65%-a víz. Ha e nagy víz- és hozzá a szükséges mézmennyiség egy részét naponta etetéssel nyújtjuk a méheknek, azok az anyát nagyobb mérvű petezésre serkentik, ők maguk fokozottabb mértékben gondozzák a fiasítást s végzik a külső munkálatokat. Tehát a spekulatív etetéssel könnyen elérhetjük azt, hogy a méhes család a főhordás, azaz az általános virágzás idejére igen felszaporodik, sok munkással rendelkezik, mik hatványozottabb mértékben tudják a virágzást kihasználni s nem remélt mézmennyiséget hordanak rövid idő alatt.

A haszonból való etetést négy-öt hétig folytatjuk. Megkezdésekor — április 15-étől — minden család körülbelül egy deciliter olyan mézes vizet kap langyosan, melynek fele méz, fele víz. Napról-napra fokozatosan kevesebb mézet és több vizet keverünk a folyadékhoz, úgy hogy a serkentő etetés végén már majdnem vizet kapnak a családok, melyben a méz igen kevés. Azért adunk naponta kevesebb mézet, mert mindig több és több a virág, s így több mézet hordhatnak a méhek, másrészt a nagyobb mennyiségű vízre a fiasítás nagymérvű gyarapodása miatt van szüksége a családnak. Szem előtt tartjuk, hogy szürkületkor, estefelé, mikor a méhek már ki nem repülhetnek, szabad csak spekulatív etetni. A nappali etetés rablásra ingerli a méheket, mit megszüntetni nagyon nehéz, előidézni igen könnyű.

A ki csak teheti, alkalmazza a haszonból való etetést. Ha kételkednék a vázolt eredményben, próbaképen etessen spekulatív a leírt módon egy olyan közepes erősségű családot, melynek fiatal anyja van, a nép szaporodásához mérten lássa el kész sejtekkel s meg fogja látni, hogy oly eredményt ér el, mely a következő évben összes családjainak haszonból való etetésére bírja.

Zimay Szilárd.

A vérfelfrissítés. Ha hosszabb ideig tenyésztünk ugyanazon vérből származó házinyulakkal, csakhamar azt fogjuk tapasztalni, hogy az utódok satnyábbak szüleiknél, hibás, foltos példányok akadnak közöttük, a melyek fogékonyabbak a betegségek iránt és végül szaporodási képességük is sok kívánni valót hagy hátra. Ily visszaesést az utóbbi időben több helyütt tapasztaltunk, a miért el nem mulaszthatjuk tenyésztőtársainkat a belső tenyésztés hátrányaira figyelmeztetni.

A ki tenyészetében a belső tenyésztés ezen nyomait észrevenné, siessen s háritsa el a bajt vérfelfrissítéssel. A vérfelfrissítés valamely idegen vérű, kiváló minőségű bak beállításával történik. Idegen vérű bakot igen könnyen szerezhetünk csere útján. A ki a lakóhelyén lévő tenyésztőktől nem tud csere útján friss vérű bakot szerezni, hirdesse cserelési szándékát.

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr a vérfelfrissítés fontosságára való tekintettel megengedte, hogy bármely fajtaból való bak vérfelfrissítés céljából ingyen adassék ki a tenyésztőknek.

Ugyancsak megengedte, hogy egy törzs ezüst nyúl 3 K, egy törzs belga nyúl pedig 4 K kedvezményes áron szolgáltatassék ki.

A melyik tenyésztőnek tehát ily célra baknyúlra volna szüksége, vagy kedvezményes áron nyúltörzset kér, forduljon kívánságával levélben a «Házinyúltenyésztők Országos Szövetségéhez, Budapest, — Csillaghegy.»

Különfélék.

Az Országos Erdészeti Egyesület ideai közgyűlése Kassa város meghívása folytán valószínűleg augusztus hó 23-án Kassán lesz, kapcsolatosan kirándulásokkal Kassa város erdeibe, továbbá a szomolnokhutai és delnekakassfalvi kincstári erdőgondnokságokba. A közgyűlés és a kirándulások részletei megállapítva még nincsenek.

Halálozás. Lakatos Károly, a természet jelenségeinek egyik költői lelkű szemlélője és finom tollú írója, ki hangulatos leírásaival mindig méltó figyelmet keltett, április hó 15-én, hosszas betegeskedés után Budapesten meghalt.

Baleset. Jov János a solti m. kir. birtokkezelőségénél alkalmazott erdőszolgának február hóban Boj község határában szolgálat teljesítése alkalmával, szolgálati fegyverének véletlen történt elsütése folytán a löveg fejébe fúródott és meghalt.

Az elhunyt tagja lévén az Országos Gazdasági Munkáspénztárnak özvegye részére 400 kor. haláleseti segély a községi előljáróság útján kiutaltatott.

Nyugdíjbiztosítás. Az Országos Gazdasági Munkáspénztár keretében fennálló nyugdíj csoportban: Hönl Eduárd fővadász, Secharsch Willibald, Heiliczek Theodor vadászok, Heigl Rudolf, Magenbauer vadászgyakorokok, Palczinszky Hans és Zanjuga Antal segédvadászok.

szok a «Csend»-féle vadtenyésztő és vadásztársaság részéről, balesetre, nyugdíjra, agkori ellátásra és temetkezési segélyekre biztosítottak.

Róka által üldözött kutya. Április 1-én a talaborfalvi 47. számú védkerületben egyik társammal szalonkahúzásra mentem s magammal vittem 11 hónapos tacsó kutyámat. A lesálláson kutya észrevétlenül eltávozott mellőlem s távozását csak akkor vettem észre, a mikor esaholását hallottam. Mintegy negyedórai hajtás után a kutya visszatért, de csakhamar ugyanabban az irányban eltávozott s hol közelebb, hol messzebb hallottuk a esaholását, a mi újból körülbelül negyedóraig tartott. Rövid néhány percz múlva az alom zörgéséből következtettük, hogy valami vad közeledik felénk s íme nem kis csodálkozásunkra kis tacsóm jött, gyors futással egyenesen nekem tartva, nyomában egy hatalmas rókával, mely mintegy 15 méter távolságig jött ugyan csak felénk, a mikor is észrevettem s madársöréttől megsebesítve, tovarohant. Ebből azt következtetem, hogy a róka a tacsó életére tört. (Cziller János m. kir. főerdőr.)

Terjesztik-e a vadállatok a ragadós száj- és körmfájást? Dr. *Stroh*, augsburgi állatorvos, messzemenőleg és igen behatóan vizsgálva e kérdést, éveken keresztül összegyűjtött nagy számú kétségtelen adat nyomán kijelenti, hogy a vadállatokon ez a betegség a legnagyobb ritkaság lehet, következésképp annak ily úton való átszarmazása a háziállatokra, annál kevésbé valószínű, mivel 20 esztendő alatt a tanulmány alatt állott nagy területen ez a betegség a radon soha se észleltetett. Ebből természetesen az is következik, hogy a háziállat se származtatja át e kórságát a vadállatra. (M.)

Kaptáreladás. Az *Álesdi* kaptárkészítő telepen a m. kir. méhészeti szaktanító vezetése és felügyelete alatt országos méretű négykeretsoros kaptárak, továbbá a méhészethez tartozó keretbak, keretszegező stb. eszközök készülnek. E kaptárak darabja a hozzátartozó keretekkel együtt 12:60 K, a keretbak darabja 3:40 K, a keretszegezőgép 0:60 K.

Időjelzés. A «Meteor» f. évi május hóra a következő időjelzést teszi közzé: Május havának változási napjai 2-3-8-9-16-21-25-26-27-30-ikára esnek. Legerősebb hatásúak a 2-8-16-26-30-ikiak. Jellegre nézve a 2-iki szeles, hűvös; a 3-iki enyhébb; a 8-iki csapadékos; a 9-iki hűvös; a 16-iki szeles, hűvös; a 21-iki száraz; a 26-iki szeles, esetleg hűvös; a 27-iki meleg; a 30-iki szeles.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetésegeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Cservenka Márton, Heim Rajmund és Árovics Antal főerdőröknek saját kérelmükre történt nyugalomba helyezésük alkalmából sok

évi hű és buzgó szolgálatuk elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1914. évi márczius hó 30-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Báró Burián István s. k.

Földművelésügyi magyar miniszterem előterjesztésére Gergő Károly főerdőszámtanácsost a VI. fizetési osztályba kinevezem. Kelt Bécsben, 1914. évi április hó 17-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Báró Glühöngy Imre s. k.

A m. kir. földművelésügyi miniszter Vadas Gyula m. kir. erdőtanácsost sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatainak elismerése mellett, végleges nyugalomba helyezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter Gyenge István m. kir. főerdőmérnököt saját kérelmére ideiglenesen nyugalomba helyezte.

Brassó városánál Orlovsky Gyula erdőtanácsossá, Gunesch Gottfried és Hain Gusztáv főerdőmérnököt, Albrich Gyula és Király Dénes erdőmérnökökké léptek elő.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Létz Lajos m. kir. erdőmérnököt Tiszabogdányból Liptóújvárra az ottani főerdőhivatal központi szolgálatához, Sándor Jenő m. kir. főerdőmérnököt pedig Orsováról Budapestre a vezetése alatt álló miniszterium I./B. főosztályához.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Barsi Árpád m. kir. erdőmérnököt Besztercebányáról Ungvárra, Früstök István m. kir. segéderdőmérnököt Lugosról Liptóújvárra, Bachmann Ottó m. kir. segéderdőmérnököt Gödöllőről Besztercebányára, Blickhardt József m. kir. segéderdőmérnököt Nagybányáról Ungvárra, Schwantzer Gusztáv m. kir. segéderdőmérnököt Kolozsvárról Nagybányára, Várnai Géza m. kir. segéderdőmérnököt Orsováról Bustyaházára, Győry Jenő m. kir. segéderdőmérnököt Ungvárról Nagybányára, Br. Marschall Ernő m. kir. segéderdőmérnököt Szászsebesről Gödöllőre, Erős Gyula m. kir. segéderdőmérnököt Bustyaházáról Lippára, Csutak Álmos m. kir. segéderdőmérnököt Lugosról Tótsóvárra, Kerényi Zoltán m. kir. erdőmérnök-gyakornokot pedig Lippáról Tótsóvárra.

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Navratil Gyula m. kir. segéderdőmérnököt Besztercebányáról Bustyaházára, Partos Gyula m. kir. segéderdőmérnököt pedig Zsarnóczáról Máramaroszigetre.

A m. kir. földművelésügyi miniszter Schauer Gyula m. kir. erdőmérnökgyakornokot Beszterczéről Zsolnára helyezte át és szolgálatra beosztotta a zsolnai alsó m. kir. járási erdőgondnoksághoz.

A m. kir. földművelésügyi miniszter Horváth Valter m. kir. erdőmérnökgyakornokot áthelyezte Medgyesről Segesvárra az állami erdőhivatalhoz.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami kezelésbe vett községi erdők szolgálati ágazatánál a kopárjavítási munkálatok érdekében rendszeresített altisztai személyzet létszámába ideiglenes minőségű m. kir. erdőorré kinevezte:

Juhász Jánost Putnokra a rimaszombati, Hlaváty Ferenczet Szepesófaluba a szepesófalusi, és Kovács D. Istvánt Felyinczre a tordai m. kir. járási erdőgondnoksághoz, továbbá Pazsiczky Gusztávot Trencsénbe, az ottani m. kir. állami erdőhivatalhoz.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületében de la Casse Ignác m. kir. főerdőrt és Holló Sándor m. kir. erdőrt nyugalomba helyezte.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a deliblati kincstári birtokon alkalmazott Buvári Ferencz m. kir. erdőőrt m. kir. fő-erdőőrré nevezte ki.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakozim miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a pósta, hanem a kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

A. B. A tehén vizelesének többféle oka lehet. Legvalószínűbbnek tartom, hogy hüvelyhurutja van; ez esetben a hüvely nyálkahártyája duzzadt, vörös, vagy legalább is élénkörös göbcskék vannak rajta. 2 % -os timsós vagy másfél % -os lysoformos vízzel kell az állat hüvelyét naponta 2-szer kiirigálni. Az oldat legyen testmelegségű. Azonban az sincs kizárva, hogy az állat talán visszaüzekedik, sőt az is meglehet, hogy megfázott és kis hólyaghurutja van. Ez esetben azonban a vizeles fájdalmas, az állat vizelesnél felpuposítja a hátát, esetleg nyög is. A vizelet sok üledéket képez állás után és zavaros, sötét színű. Enyhe hólyaghurut magától is meggyógyul, ha egy pár napon át az állatot pokróccsal takarják be.

A tej elapadásának tényleg oka lehet a zab. A zab nem tehénnek való táplálék. Először drága is, másodsor igen tüzel, az csak futó lónak, meg bikának való. Tehénnek sokkal megfelelőbb a széna mellé a répa vagy más vízdús takarmány, vagy pedig a korpás moslék. Attól jól és bőven tejel. Ha nincs korpája, inkább zúzassa, illetve őrlesse meg a zabot és abból adjon a moslékba, de mint szemes abrakot ne adja és főleg ne őt litert.

Dr. Kukuljevič József.

B. L. !. A felhívás közlését nem tartjuk szükségesnek, mivel szakértő munkatársunk az alábbiakban adja meg kérdésére a választ.

A ráknak külön e célre létesített tavakban való rendszeres tenyésztésével és szaporításával hazánkban nem foglalkoznak. Az ez iránti kísérletezések egész új keletűek, és Franciaországban a «nemzeti erdészeti szakiskola kísérleti állomása» foglalkozik vele újabban némi eredménnyel.

Egészen más kérdés a rákoknak valamely patakba, folyótóba, stb. való betelepítése s gondozása. Ezzel hazánkban már több helyen tettek kísérletet. Tudomásunk szerint a selmeczbányai völgyzárókban (vízfogókban), az erdészeti főiskola halastavaiban és többek közt a Korpona-patakban bőven van belőlük. Betelepítésre legalkalmasabb az őszi időszak (szeptember, október) és a köves, agyagos, márgás, gyökerekkel benőtt talaj, illetve part. Folyóméterenként 1—3 drb. rákot számíthatunk, a melyet ha lehet a közelből szerezzünk be. Ügyeljünk, hogy az anyag nemesebb fajú ú. n. folyami rák (*Astacus fluviatilis*) legyen, s hogy «rákvészés» helyről ne származzék, mert könnyen megtörténhetik, hogy a már meglevő állomány is elpusztul tőle. A tenyészrákot moha közé szárazon, kosarakba kell csomagolni. Kihelyezéskor a rákokat lelocsoljuk s lehetőleg arra igyekszünk, hogy a rák magától mászzék a vízbe. Behelyezés után 3—5 évig az állományt kiméljük.

Tenyészrákszállítással hazánkban — tudomásunk szerint — csak egy cég, név szerint: Fischer Izidor Zalaegerszeg foglalkozik.

Ez év folyamán a rákkal esetleg bőven fogunk lapunkban foglalkozni.

2. Az állásra vonatkozó hirdetését lapunk előbbi számában díjmentesen hoztuk.

W. J. Arra a kérdésére, hogy: «Szabad-e a tulajdonosnak a vadászati törvény (1883. XX.) 19. §-ában megjelölt helyen a tilalmi időben is vadászni?» határozott választ nem tudunk adni, mert kérdése nem világos. A hivatkozott törvényezikk 19. §-ában ugyanis nincs semmiféle helyről szó, hanem csak arról, hogy a ragadozó vadak elpusztítása végett hivatalból való

vadászatok megtartását is lehet engedélyezni s a 20. § szerint az ilyen hivatalból való vadászati megtartását az illető terület tulajdonosa, vagy bérlője nem gátolhatja. Minthogy pedig a törvény 13. §-a szerint a ragadozó vagy kártékony állatokat bármikor el lehet pusztítani, vagyis ezekre tilalmi időszak nincs megállapítva, ennél fogva nyilvánvaló, hogy a törvény 19. §-ában említett hivatalból való vadászati megtartást bármikor meg lehet tartani.

Ha kérdését rosszul értelmeztük volna, úgy szíveskedjék azt részletesebben kifejtve megismételni, mert nem tudjuk biztosan, hogy ezt óhajtott-e tulajdonképpen tudni.

G. V. Kérésének — sajnálatunkra — nem tehetünk eleget, mert ha önnel kivételt tennénk, akkor ilyen czéllal lapunkat többen is igénybe vennék s az esetleg visszaélésekre is vezetne: ezt pedig éppen lapunk előfizetőinek az érdekében kerülnünk kell.

K. K. Előfizetése a küldött 2 koronával 1914. évi szeptember hó végéig rendezve van.

F. R. Az országos gazdasági munkáspénztár ismertetését megküldtük.

N. J. 1. A vadász-vizsla című könyv kapható a szerzőnél: Stark Dezső főerdész úrnál Drávatamási (Somogy megye); ára 2 kor.

2. A gömbölyű szánaboglya köbtartalmát a következőképen számítjuk ki: Külön számítjuk ki a törzs köbtartalmát és külön a hajazat köbtartalmát s a kettőnek az összege adja az egész boglya köbtartalmát. A törzs köbtartalma egyenlő a henger köbtartalmával, vagyis az alapterület és a magasság szorzatával. A hajazat köbtartalma pedig egyenlő a kúp köbtartalmával, vagyis az alapterület és a magasság harmadának a szorzatával.

A boglya köbtartalma lesz tehát:

$$K = r^2 \pi m_1 + r^2 \pi \frac{m_2}{3} \quad (K = \text{a boglya köbtartalma; } r = \text{a}$$

boglya köralakú alapjának a sugara, vagyis a kör átmérőjének a fele; $\pi =$ Ludolph-féle szám = 3,14; $m_1 =$ a törzs magassága; $m_2 =$ a hajazat magassága).

Például: ha a boglya 3 méter átmérőjű s törzsének a magassága 4 méter, a hajazat magassága pedig 1 méter, akkor a köbtartalma lesz:

$$K = 1,5^2 \times 3,14 \times 4,0 + 1,5^2 \times 3,14 \times \frac{1}{3}$$

$$K = 2,25 \times 3,14 \times 4,0 + 2,25 \times 3,14 \times \frac{1}{3}$$

$$K = 28,26 + 2,355$$

$$K = 30,615 \text{ köbméter.}$$

3. Előfizetése a küldött 4 koronával 1915. évi március hó végéig rendezve van.

G. 13. A kiadóhivatal Budapest, I., Krisztina-körút 61. szám alatt van; előfizetési ára egész évre 6 K.

G. J. Hirdetését azért hoztuk csak kétszer, mert nem kérte, hogy azt háromszor közöljük. Most újból hozzuk.

Sz. F. Olvassa el lapunk mostani számában «A fegyveradó-ról» írt közleményünket, abban megtalálja kérdésére a feleletet.

H. K. A kéredezett Budapest, II., Szalag-utca 6 szám alatt lakik.

A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

S. J. Az erdőőri jelvény a m. kir. adóhivataloknál darabonként 2 koronáért kapható.

J. M. 1 Előfizetése már múlt évi október hó végével lejárván, abban a reményben, hogy előfizetését mielőbb rendezzi, álláskeresletre vonatkozó hirdetését hozzuk.

2. A címszalag kiigazítása iránt intézkedtünk.

B. F. A kéredezett czíme: Majtény (Pozsony megye.)

B. J. D. Előfizetése ez évi június hó végéig tényleg rendezve van s a felhívást tévedésből kapta.

M. I. A kérdéses körtefa gyümölcsét vagy a *Fusicladium pirinum* vagy pedig a *Monilia fructigena* nevű gombabetegség támadta meg. Láttatlanban nem lehet a bajt pontosan megállapítani. Ha ismét fellép, tessék a beteg gyümölcsből egy-két darabot hozzánk megküldeni, hogy a baj okát megállapíthassuk és az orvoslás módját ennek alapján közöljük.

Addig is jó lesz az egész fát 2 % -os bordói lével (a mivel a peronospora ellen a szőlőt szokták) mindjárt az elvirágzás után

és egy havi időközben még két ízben bepermetezni. A lehulló gyümölcsöt össze kell szedni és elégetni vagy mélyen elásni, mert erről terjed a baj. Tanácsos a fa alját minden ősszel mélyen felásni. A betegség semmi esetre sem talajhiba. *Iz.*

U. J. Az erdőtörvény 38. §-ának harmadik bekezdésében foglaltak szerint a törvény 17. §-ában meg nem nevezett *erdőbirtokosoknak* is szabadságukban áll erdőtisztjeiket és erdőőreiket hatóságilag föleskettetni, ezekre nézve azonban az *erdőbirtokos* a közigazgatási bizottság előtt kimutatni tartozik, hogy ők a 36. § a), illetőleg a 37. § a) és b) pontjaiban kijelölt kellékekkel bírnak.

A törvénynek ebből a rendelkezéséből világosan kivehető, hogy az alkalmazott felesketését az erdőbirtokosnak kell kérni és erdőbirtokosnak kell igazolni, hogy az illető az előírt kellékek közül melyikkel rendelkezik.

A törvény eme szakaszának mikénti végrehajtása ügyében kiadott 1880. évi 30,686. számú földművelésügyi miniszteri utasítás ide vonatkozó része pedig még világosabban megmondja, hogy: «erdőtisztnek, tekintet nélkül arra, hogy minő természetű erdőbirtokban alkalmaztatik, általában véve csak olyan tényleges erdészeti szolgálatban álló egyén tekinthető, a ki a mellett, hogy a *birtokos vagy a felettes hivatal által tiszti rangban állónak jelentik be*, egyúttal azt is igazolni képes, hogy az erdőgazdaság szellemi munkálkodást és szakértelmet feltételező valamelyik kezelési vagy üzemi ágának vezetésével, vagy önálló intézésével van megbízva».

Minden olyan eskütételre jelentkező egyén, a ki a fentebb felsorolt kellékek közül a szükségeseket igazolni nem tudja, viselje szolgálatában bárminő tiszti nevet, erdőőrnek tekintendő s mint ilyen esketendő fel.

A hatósági felesketést tehát a birtokosnak kell kérni, neki kell igazolni, hogy őnt tiszti rangban állónak ismeri el, hogy őn valamelyik kezelési, vagy üzemi ág vezetésével, vagy önálló intézésével van megbízva, és hogy feddhetlen életű.

Őn furesa dolognak tartja, hogy a birtokos maga kérelmezze az eskütételre való beidézést, pedig ennek a kimondása szükséges volt, mert máskülönből olyanok is letehetnék az erdőtiszi esküt, a kiket a birtokosok tiszti rangban állónak nem ismernek el.

K. K. B. Előfizetése a beküldött 4 koronával ez évi szeptember hó végéig rendezve van. — A czimszalag kiigazítása iránt intézkedtünk.

K. K. K. 1. Ha őnt a birtokos tiszti rangban állónak ismeri el s valamelyik kezelési vagy üzemi ág vezetésével, vagy önálló intézésével van megbízva, akkor mint erdőtiszt a közigazgatási bizottság előtt, ellenkező esetben mint erdőőr a szolgabíró (rendezett tanácsú városokban a mezői rendőri kapitány) előtt teheti le az esküt. Egyébiránt olvassa el a fentebb U. J.-nek szóló üzenetünket.

2. Második kérdésére lapunk mai számában «A fegyveradó-ról» írt közleményünkben találja meg a feleletet.

K. B. B. A nyérez szörméjének az ára nyers állapotban 6—10 korona.

K. F. Sz. Hivatalos ügyek állásáról nem adhatunk felvilágosítást.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Szakovizsgázott, 43 éves, gör. kel. vallású, példás magaviseletű erdőőr, tiz évi erdőőri gyakorlattal, ki egyúttal vizsgázott gépész, s ki úgy az erdészeti, mint a géplakatosi teendőkben jártas, megfelelő erdőőri állást keres. Szerb anyanyelvén kívül tökéletesen beszél magyarul, németül és románul. Czíme a szerkesztőségnél megtudható.

(24.)

Huszonhárom éves, erőteljes, négy évet kiszolgált katonai altiszt, mesterlövő, elemi és gazdasági népiskolát kitünően végzett, szép írással bíró fiatalember, erdészetről (mint erdőszolga, erdőlegényi, erdőőri, vagy irodai alkalmazott) vagy ehhez hasonló állást keres. Állását azonnal elfoglalhatja. Beszél magyarul és szláv nyelveken. Czíme: Kelemen Imre, Vilmány, Abaujtonamegye.

(25.)

Azonnali belépésre 25—40 év közötti erélyes, feltétlenül józan erdőőr kerestetik. Összfizetés mintegy 1000 kor. Pályázatok bizonyítványmásolatokkal — melyek vissza nem adatnak — Bajcsy László, Moha (Fejér m.) czímre küldendők.

(26.)

Erdőőri, vagy erdőlegényi állást keres azonnali belépésre 26 éves, nőtlen, 165 cm. magas, erős testalkatú, három évet szolgált csendőr. Beszél magyarul és keveset németül. Czíme a szerkesztőségnél megtudható.

(27.)

31 éves, nős, szakovizsgázott, jeles bizonyítványokkal rendelkező erdőőr, a ki a vadászati teendőkben is teljesen jártas, azonnali, vagy május elsői belépésre megfelelő állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható.

(28.)

Erdőlegényi, vagy erdőőri állást keres egy a m. kir. VI. számú csendőrkerületnél harmadik évét szolgáló 29 éves, róm. kath., nőtlen, 176 cm. magas, ép, egészséges egyén. Beszél magyarul és németül. Czíme a szerkesztőségnél megtudható.

(29.)

Azonnali, vagy későbbi belépésre erdőőri állást keres 22 éves, nőtlen, erdőőri szakiskolát végzett és szakovizsgázott egyén, ki az erdészet minden ágában jártas. Beszél magyarul és románul. Czíme a szerkesztőségnél megtudható.

(30.)

Két középiskolát végzett, 25 éves, nős, gyermektelen, jó írású, kiszolgált katonai altiszt, mesterlövő, ki az irodai teendőkben is jártas, józan, megbízható, vadászati vagy más bizalmi állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható.

(31.)

Erdőőr, ki az erdészet és vadászat minden ágában jártas, erdőőri vagy vadőri állást azonnali belépésre keres. Fő- és apróvad vadászatánál kitünő jártassággal bír. Kitünő bizonyítványokkal rendelkezik. Czíme a szerkesztőségnél megtudható.

(32.)

22 éves, r. kath., nőtlen, egészséges, erős, katonai kötelezettségének mint szakaszvezető tett eleget, azonnali belépésre uradalomnál vadászsegédi, vadőri, erdőszolgai stb. szolgálatot keres. Erdőszolgai minőségben már alkalmazva volt. Igényei szerények. Czím a kiadóhivatalban.

(31.—1.)

HIRDETESEK

Báró Hildprandt Ferdinand fenyőházai bérletére keresek egy 20—24 éves, szakvizsgázott nőtlen, magyar honos vadórt, ki a magyar és tót nyelvet szóban és írásban bírja. Alkalmazás esetén lakást és ellátást a másik vadórtnél kap. Fizetési feltételeket, eddigi végzettség és szolgálat leírását tartalmazó megkeresések magyar nyelven alulirothoz intézendők.

Fenyőháza, 1914 április 13.-án.

Bartók Ernő
m. kir. erdőmérnök.

(4. II. 1.)

Pályázat vadászsegédi állásra. Alulirott hitb. uradalmi erdőhivatal, Csákvár I. sz. pagonyában üresedésben levő következő javadalmazással egybekötött vadászsegédi állásra pályázatot hirdet. Évi készpénzfizetés 800 (nyolczszáz) korona 12 (tizenkét) méter tuskófa házhöz szállítva, az uradalomban szokásos egyenruha, egy butorozatlan szoba.

Pályázóktól megkivántatik az erdőőri szakiskolai végzettség és szakvizsgának letétele, ép, erős testalkat és hogy katonakötelezettségének eleget tett.

Pályázati kérvények alulirott hitb. urad. erdőhivatalhoz 1914. év május hó 16.-ig beadandók.

Csákvár, Fejér m. 1914 április 14.-én.

(5.) **Gróf Esterházy hitb. urad. erdőhivatala.**

Tölgyrönkö-eladás. 17095/1914. sz. Az aranyidai m. kir. erdőgondnokság jászói vasúti rakodóján készletezett 226 drb 179-31 tömörköbméter tölgyrönkö zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1914. évi május hó 7.-én déli 12 óráig a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál nyújtandók be, a hol azok május hó 8.-án délelőtt 10 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlapok és borítékok a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Budapest, 1914. évi április hóban.

(6.) **M. kir. Földművelésügyi Miniszter.**

Tölgyműfa-eladás. 3329/1914. sz. A máramaroszigeti erdőigazgatóság kerületében a rónaszéki Kálvária farakodón mintegy 502-28 m³ tölgy-, épület- és műfa 13165 kor. 18 fill. kikiáltási ár mellett, zárt írásbeli ajánlatok útján eladatik.

Az ajánlatok 1914. évi május hó 4.-én d. u. 4 óráig nyújtandók be az alulirott erdőigazgatóságnál, a hol azok 1914 május hó 5.-én d. e. 9 órakor nyilvánosan felbontatnak. Az eladási feltételek, ajánlati űrlap és boríték, valamint a faanyag méreteit feltüntető részletes kimutatás az erdőigazgatóságnál megszerezhető.

(7.) **M. kir. erdőigazgatóság.**

Torda-Aranyos vármegye területén az-állami kezelésbe vett erdőknél felvinczi-marosludasi erdőőri állás betöltésére pályázat hirdettetik.

Az erdőőr évi fizetése 600 kor., 60 kor. lakpénz, 200 kor. utazási átalány, 10 kor. irodaátalány.

Pályázhat azon magyar állampolgár a ki: a) fedhetlen előéletű; b) 24 évesnél nem fiatalabb, 35 évesnél nem idősebb; c) az erdőőri szakvizsgát letette; d) ép szellemi erő és egészséges testalkat mellett, hibátlan beszélő-, halló- és látóképességgel bír.

A kellően hiteles okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg irt folyamodványok f. é. május hó 25.-ig a tordai m. kir. állami erdőhivatalnál adandók be.

Torda, 1914. évi április hó 10.-én.

Eresényi Béla
m. kir. főerdőtanácsos.

(8. II. 1.)

Pályázati hirdetmény. 402/1914. sz. Szatmár vármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 1263/914. számú határozata alapján az 1014 kor. összes illetményen javadalmazott felsőbányai járási erdőőri állásra pályázat nyitattik.

Pályázhatnak mindazok, kik 24-ik életévüket betöltötték, de 35 évesnél nem idősebbek, feddhetlen életűek, törvényes szakképzettséggel bírnak, teljesen egészségesek és a magyar nyelven kívül lehetőleg a román nyelvet is bírják.

A szabályszerűen kiállított és sajátkezüleg irt kérvények az előbb felsorolt kellékeket igazoló hiteles okmányok csatolása mellett folyó évi június hó 10.-ig a nagykarolyi m. kir. állami erdőhivatalhoz nyújtandók be.

Nagykaroly, 1914 április 20.-án.

(9.) **M. kir. állami erdőhivatal.**

Pályázati hirdetmény. A munkácsi gör. kath. püspök tulajdonát képező és állami kezelés alatt álló görömböly-tapolczai erdőbirtokon megüresedett erdőőri állásra pályázatot hirdet.

Évi fizetés 420 kor. készpénz, természetbeni lakás, 16 köből rozs, 4 köből búza, 28 ürm³ vegyes tűzifa, 2 drb tehénnek legelő, 2 m. hold szántó és minden ürm³ fa után 6-6 fillér eladási jutalék.

Az erdőőri állásra a 24 évet betöltött, 40 évnél nem idősebb pályázók felhivatnak, hogy családi állapotukat, feddhetlen előéletüket, valamint szellemi és testi épségüket, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket, esetleg eddigi szolgálatukat igazoló bizonyítvánnyal felszerelt s sajátkezüleg irt folyamodványukat «A munkácsi püspök úr öméltóságához» czimezve május hó 15.-ig az alulirott erdőgondnoksághoz nyujtsák be.

A kinevezett erdőőr állását június hó 1.-ig elfoglalni köteles.

Miskolcz, 1914 április hó 20.-án.

Bódvölgyi m. kir. járási Erdőgondnokság
Miskolcz.

(10.)

Mielőbbi belépésre kerestetik egy józanéletű, szakvizsgázott főerdőr, ki a mesterséges fáczántenyészésben némi jártassággal bír s lehetőleg a német nyelvet bírja. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek az Ivánczi uradalmi erdőhivatalhoz küldendők up. Iváncz, Vas megye.

(13.)

Méhkasokat gyékényből szállítok. Közönséges kupkas 1 kor. Igen nagy 150 kor. Átmeneti 240 kor. A két utóbbi Hanemann-rácsossal ellátva.
(3. v. 1)

Matuska István, Nagykároly.

Bányafa- és küllő-eladás. 16895/914. sz. A lugosi m. kir. erdőigazgatóság faraktáraiban készletezett mintegy 10873 darab tölgy-bányafa és 39500 drb tölgyküllő zárt írásbeli ajánlatok útján árverés alá bocsájtatik.

Az ajánlatok folyó évi május hó 18. napjának délutáni 2 órájáig nyújtandók be a lugosi erdőigazgatósághoz, hol azok május hó 19.-én d. e. 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Az árverési és szerződési feltételek, az eladandó anyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, ajánlati űrlap és boríték a lugosi erdőigazgatóságnál kaphatók.

Budapest, 1914. évi április hóban.

(12) **M. kir. Földművelésügyi Miniszter.**

Fenyőutajfa-eladás. (1000 m³-es részletekben). 17560/1914. I.-B—1. F. M. sz. A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság erdőgondnokságaiból az 1914. évben letutajozandó mintegy 8000 tömörköbméter lucz- és jegenyefenyő haszonfa Máramarosszigeten 1914. évi május hó 19.-én délelőtt 9 órától kezdődőleg az erdőigazgatóság által megjelölendő helyiségben, zárt írásbeli ajánlatokkal kapcsolatos nyilvános szóbeli árverésen nyolcz részletben eladásra kerül.

A csoportok beosztását és kikiáltási árait feltüntető kimutatások, valamint a részletes versenytárgyalási feltételek, ajánlati űrlapok és borítékok a nevezett erdőigazgatóságnál beszerezhetők s ugyanezek a kerületbeli erdő- és faraktárgondnokságoknál megtekinthetők.

Budapest, 1914. évi április hóban.

(14) **M. kir. Földművelésügyi Miniszter.**

Egy fillért se áldozzon a méhészetre,
míg el nem olvassa

A MÉHEK ÉLETE

ezimű könyvet, mely a Boczonádi-kaptár és rendszer teljes ismertetését, az egész éven át előforduló munkák leírását és az általános alapismereteket tartalmazza; mely világosságot áraszt a sötétségben, útmutatást a bizonytalanságban; mely határozottan megjelöli a célt s az arra alkalmas eszközöket. A 223 lapra terjedő könyv ára bérmentes küldéssel 3 kor. 45 fill.; csinos vászonkötésben 4 kor. 45 fill.

Műlépek, keretlécek, kaptárak, kasok és mindennemű méhészeti tárgyakról árjegyzéket és mutatványszámot ingyen és bérmentve küld

a «**Méhészet**» kiadóhivatala

Ujpest, Széchenyi-utca 7. sz.

Termelt fenyőhaszonfa-eladás. (Erdei rakodokon) 17625/1914. I.-B—1. sz. A mihályteleki m. kir. erdőgondnokságban termelt 547645 m³ fenyőhaszonfa tizenkettő eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok 1914. évi május hó 25.-én déli 12 óráig nyújtandók be Beszterezebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál, ahol azok május hó 26.-án délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok csoportosításának és a kikiáltási áraknak kimutatása, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a beszterezebányai erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1914. évi április hó.

(15) **M. kir. Földművelésügyi Miniszter.**

Úri és női ruhának való
brünni posztót
legolcsóbb áron
Etzler és Dostal czégnél
Brünn, Schwedengasse 5 z.

a tanárok és állami tisztviselők egyesületeinek szállítóinál lehet beszerezni.

A magánember sok pénzt takarít meg, ha a posztót közvetlenül a gyártelepről szerzi be. — Bármily áron eladott árú új és divatos. — A legkisebb mennyiség is szállítva lesz. Gazdag tartalmú mintacsomag megtekintésre díjtalanul és portmentesen szállítatik. (I.VIII.7.)

Bükkmakk-, akác- és gledicsiamagvak!

Erdészeti csemeték!

STAINER GYULA
császári és királyi udvari szállító

Fenyőmagvak!

Magyar magpergetőgyár, erdészeti magkereskedés Körmen, Vas m.
Erdészeti csemetetelepek: Zalaegerszegen.

Erdészeti magvak! Elismert megbízható minőségű, szavatolt csiraképességű: tölvelevű, lomblevelű magvak: luczfenyő, erdei fenyő, vörösfenyő, fekete fenyő, jegenyefenyő, banksfenyő, simafenyő stb. Akác-, gledicsia-, kocsányos- és kocsánytalan tölgymakk. Gyümölcsmagvak: Alma-, körtemagvak prima. Facsemeték! Tölvelevű, lomblevelű facsemeték. (2.VII.7.)

Lelkiismeretes, szolid és pontos kiszolgálás.
Külön árajánlattal azonnal szívesen szolgálok!

Kocsányos és kocsánytalan tölgymakk! Juglans nigra!

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban Budapest, V., Alkotmány-u. 6.

DIANA FEGYVER ATELIER
Gothard Sándor
Herény, Szombathely mellett, Vas m.
Lerakat: **Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.**, a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.

Használati fegyverek
120 korona ártól felfelé.
A kontinens legnagyobb luxusfegyver-raktára.
Saját szerkezet — saját minták!
Lerakat: **Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.**, a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.